

Sīhalatṭhakathā (lectured by ven. Mahindaratana) 2011 -

သီဟိုဠ်အဋ္ဌကထာ (ဦး မဟိန္ဒရတန) ၂၀၁၁

English original	Burmese translation
It is mentioned that these commentaries were prepared by Mahinda Thera during the king Asoka's missionary activities.	အဲဒီ ဖော်ပြခဲ့သည်။ အသောရှင်ဘုရင်ရဲ့ သာသနာဖွဲ့ လုပ်ချိန်မှာ အဋ္ဌကထာရဲ့ ရှင်းလင်းချက် မှတ်စုတွေကို မဟိန္ဒမထေရ်က အဆင်တင့်ပြင်ခဲ့သည်။
Then they were composed by the same Thera in Sri Lankan language.	ပြီးနောက် သူတို့ စီကုံးခဲ့တာက (ရေးသားခဲ့တာက) သီရိလင်္ကာစကားမှာတော့ တစ်ထေရာတည်းပါပဲ။
After that there are various views about these Sīhalatṭhakathā.	နောက်ပြီးတော့ သီဟိုဠ်အဋ္ဌကထာနဲ့ ပတ်သက်လို့ အမြင်တွေ အမျိုးမျိုးရှိပါသည်။
They believe that Mahinda Thera introduced them in oral tradition and a Sri Lankan monk put them into writing.	မဟိန္ဒမထေရ်က နှုတ်ဖြင့်မိန့်ကကို သီရိလင်္ကာ ဘုန်းကြီးတစ်ပါးကလက်ရေးမူဖြင့် ရေးခဲ့သည်လို့ သူတို့ (ပညာရှင်တွေ) ယုံကြည်ခဲ့ကြသည်။
Thus the Sīhalatṭhakathā were supposed to be one of the ancient literary products.	ဒါကြောင့် သီဟိုဠ်အဋ္ဌကထာသည် ရှေးဟောင်းစာပေတစ်ခုလို့ မှတ်ယူခဲ့ကြသည်။
Regarding the fact, that during the time of king Valagambā all Pāli books were written in Pāli, it is conceivable that Sīhalatṭhakathā were also written at that time.	ရှင်ဘုရင်ဝလဂ္ဂမာရဲ့ လက်ထက်မှာ ပါဠိစာအုပ်တွေ ပါဠိလို ရေးပြီးတဲ့အဖြစ် နဲ့ ပတ်သက်လို့ သီဟိုဠ်အဋ္ဌကထာလည်း ရေးသွားပါသည်လို့ စိတ်ကူးကြံစည်၍ရနိုင်ပါသည်။
According to Sāratṭhadīpanī also, we can come to the conclusion that what was brought by Mahinda Thera had been put into writing by a Sri Lankan monk.	မဟိန္ဒမထေရ် ယူလာခဲ့တဲ့ဟာကို သီရိလင်္ကာ ဘုန်းကြီးတစ်ပါးက လက်ရေးမူဖြင့် ရေးခဲ့သည်လို့ သာဓုဒ္ဓဒိပနီ အဆိုအရလည်းပဲ ငါတို့ ကောက်ချက်ချလို့ ရနိုင်ပါတယ်။
There are three commentaries, which are very important.	အရမ်းအရေးကြီးတဲ့ ရှင်းလင်းချက် (အဋ္ဌကထာ) သုံးခု ရှိပါသည်။
They are: 1. Mahā Atṭhakathā 2. Mahāpaccariya Atṭhakathā 3. Kurundī Atṭhakathā	အဲဒါတွေကတော့ မဟာ အဋ္ဌကထာ၊ မဟာပစ္စရိယ အဋ္ဌကထာ နှင့် ကုရုန္ဒီ အဋ္ဌကထာတို့ ပါပဲ။
There is an idea that Mahā Atṭhakathā includes the whole Tipiṭaka.	မဟာ အဋ္ဌကထာထဲမှာ ပိဋကတ်သုံးပုံ အားလုံး ပါဝင်သည် ဆိုတဲ့ အမြင်တစ်ခု ရှိပါသည်။
The subject method is very important.	အကြောင်းအရာ တစ်ခုကို ရှုမြင်သုံးသပ်တဲ့ နည်းလမ်းဟာ အရမ်းကို အရေးကြီးပါတယ်။
It has been used to write the Samantapāsādikā by Buddhaghosa.	ဗုဒ္ဓဇောသမထေရ်က သမ္ဘူတိသင်္ဂဟ အဋ္ဌကထာကို ရေးသားဖို့ အထက်ပါ နည်းလမ်း (အဋ္ဌကထာကြီး

	ဥရုထဲမှာပါသောနည်းလမ်း) ကို အသုံးပြုခဲ့ပါသည်။
Mahāpaccariya Aṭṭhakathā includes Vinaya, with a good explanation of Vinaya precepts.	မဟာပစ္စရိယ အဋ္ဌကထာမှာ ဝိနည်းနှင့် ဝိနည်းချင့်ဝတ်ဆိုင်ရာ ရှင်းလင်းချက်များ ပါဝင်သည်။
And this can be considered as a commentary, which gives an interpretation to the Vinaya Piṭaka.	ဣဟာကိုလည်း အဋ္ဌကထာအဖြစ် ယူဆနိုင်ပြီး ဝိနည်းပိဋကတ်ရဲ့ ရှင်းလင်းချက် တစ်ခု အဖြစ်လည်း ကောက်ယူနိုင်သည်။
The Vinaya Piṭaka includes five books.	ဝိနည်းပိဋကတ်မှာ ဝိနည်းငါးကျမ်း ပါရှိပါသည်။
Kurundī Aṭṭhakathā is mentioned in the Samantapāsādikā and therefore it also includes Vinaya facts.	သမ္ဘန္တပါသာဒိကာမှာ ကုရုန္ဒီအဋ္ဌကထာကို ဖော်ပြခဲ့သည်။ ဒါကြောင့် အဲဒီ(ကုရုန္ဒီ) အဋ္ဌကထာမှာလည်း ဝိနည်းကျင့်ဝတ်ဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ ပါဝင်ပါသည်။
Thereafter, according to the scholar Malalasekera, there are six Sīhalatṭhakathā: 1. Mahā Aṭṭhakathā, 2. Uttaravihāra Aṭṭhakathā, 3. Mahāpaccariya Aṭṭhakathā, 4. Andhaka Aṭṭhakathā, 5. Kurundī Aṭṭhakathā, 6. Saṃkhepa Aṭṭhakathā	ဒီ နောက်မှာတော့ မညညသေကရ ပညာရှင် အလိုအရ သီဟိုဠ်အဋ္ဌကထာဟာ ခြောက်ကျမ်း ရှိပါသည်။ ဒီ ခြောက်ကျမ်းကတော့ ၁. မဟာ အဋ္ဌကထာ ၂. ဥတ္တရဝိဟာရ အဋ္ဌကထာ ၃. မဟာပစ္စရိယ အဋ္ဌကထာ ၄. အန္ဓက အဋ္ဌကထာ ၅. ကုရုန္ဒီ အဋ္ဌကထာ ၆. သံဓေပ အဋ္ဌကထာ တို့ ဖြစ်ပါသည်။
Then we can observe which languages were used at that time.	ဒါ့အပြင် အဲဒီအချိန်မှာ အသုံးပြုခဲ့သည့်ဘာသာစကားကို အကျွန်ုပ်တို့ သတ်ပြနိုင်ပါသည်။
It can be seen by certain sentences taken from commentary, for example:	ဒါဟာ အဋ္ဌကထာမှ ထုတ်နုတ်ယူထားသည့် ဝါကျအချို့ လို့ သိမြင်နိုင်သည်။ ဥပမာအားဖြင့်
1. Appamādehi pragñāvante jane (People who are wise in heedfulness)	၁. အပ္ပမာဒေဟိ ပြုဂ္ဂိုဋ္ဌေ ဇနေ (သတိတရားနှင့် ပညာရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ သည်)
2. Sāmāvatīya vatthu nāma paṭhamaki (The story of Sāmāvatī comes first)	၂. သာမာဝတီယ ဝတ္ထု နာမ ပဌမကိ (သာမာဝတီ ဝတ္ထုဟာ ပထမဖြစ်လာသည်။)
3. Lokuntaka vadanaki rassa nāma (The word lokuntaka means 'short')	၃. လောကုန္တက ဝဒနကိ ရဿ နာမ (ဒီ လောကုန္တက စကားလုံးဟာ ပုခြင်းလို့ အဓိပါယ်ရသည်။)
The language is prākṛitised Sinhalese, that means ancient Sinhalese language.	ဒီဘာသာစကားဟာ ရှေးဟောင်း သီဟိုဠ်ဘာသာစကားကို ရည်ရှယ်သော ပြာကရိုက် သီဟိုဠ်စကားဖြစ်သည်။
It was very close to Prākṛit.	ဒါဟာ ပြာကရိုက်ဘာသာစကားနှင့် အတော်နီးစပ်ပါသည်။
Moreover, the language is very close to Pāli language.	သည့်အပြင် ဒီဘာသာစကားဟာ စိဋ္ဌိဘာသာစကားနှင့် အတော်နီးစပ်ပါသည်။
The following words in Sīhalatṭhakathā point out that there is a similarity to the Pāli language: appamāda , puppha, vatthu.	သီဟိုဠ်အဋ္ဌကထာမှာရှိတဲ့ အောက်ပါစကားလုံးတွေဟာ ပါဠိဘာသာစကားနှင့် သူညီတယ်ဆိုတာကို ညွှန်ပြထားသည်။ အဲဒီတွေကတော့ အပ္ပမာဒ၊ ပုပ္ဖ၊ ဝတ္ထုတို့ ပါပဲ။
Then the Sīhalatṭhakathā exhibit language very close to Pāli.	ပြီးနောက် သီဟိုဠ်အဋ္ဌကထာဟာ ပါဠိဘာသာစကားနှင့် အတော်နီးစပ်သည့် ဘာသာစကားအဖြစ် ပြသထားသည်။

As for the method of explaining meaning, Sihalattḥakathā has usually given similar words to explain difficult words.	အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုသည့် နည်းလမ်းတစ်ခုအနေနဲ့ ခက်ကဲသည့် စကားလုံးတွေကို ရှင်းပြဖို့ သီဟိုဠ်အဋ္ဌကထာမှာ အမြဲလိုလို အလားတူ စကားလုံးတွေကို ပေးထားသည်။
Sometimes interpretation was given.	တစ်ခါတစ်ရံ အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုချက် ပေးထားတတ်သည်။
The word lokuntaka has been explained and interpreted making use of the Pāli word rassa.	"ရသာ" ပါဠိစကားလုံးကို အသုံးပြုပြီး လောက္ခန္ဓကဆိုသည့် စကားလုံး အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆို ရှင်းလင်းထားပါသည်။